

A munkaadó, akivel szemben jogerős büntető bírói ítélet megállapította, hogy ő vagy oly alkalmazottja, akinek eljárásáért felelős, a balesetet, vagy a foglalkozási betegséget szándékosan idézte elő, a vele munkavállalási jogviszonyban álló biztosítottnak, illetve családtagjának kártérítéssel tartozik, annak az összegnek erejéig, amellyel az okozott kár az O. M. I.-től járó kártalanítást meghaladja. Az e törvénnyel szabályozott betegségi és baleseti biztosítást az O. M. I. teljesíti, amely feladatait részint a központban, részint helyi szervei útján végzi. A törvény az O. M. I.-t és annak tisztviselőit államosítja. Az O. M. I. élén az államfő által kinevezett elnök áll. Egyebekben meghagyja önkormányzatát, amelynek központi szervei a közgyűlés, az igazgatóság, elnökség és a kártalanító bizottságok. A törvény 1928 január 1-én lép életbe, amely naptól fogva az 1907. évi XIX. t.-c. még hatályban lévő és a vele kapcsolatos összes rendelkezések hatályon kívül helyeztetnek, ide nem értve mindazonáltal az 1921. évi XXXI. t.-c.-be iktatott munkásbiztosítási bíraskodásról szóló törvényt.

Joggyakorlat.

Az állami tisztviselők hivatali illetményeire vezethető végrehajtásról.

Végrehajtási jogunkat egységesen legutóbb az 1881. évi LX. t.-c. szabályozta, amely törvény kisebb-nagyobb változtatással és toldásokkal kiegészítve, egészen a mai napig is érvényben van. A végrehajtási jognak az a része, amely a köztisztviselők, illetve állami alkalmazottak, valamint nyugdíjasok fizetéseire vezethető végrehajtást szabályozza, az utóbbi években olyan gyökeres reformon ment át, hogy az alaptörvényben és az ezt módosító végrehajtási novellában lefektetett jogszabályok jóformán teljesen hatályon kívül helyeztettek.

Az 1881. LX. t.-c. 54. §. helyébe lépő Vn. 6. §. intézkedései szerint a köztisztviselők fizetésére, fizetés természetével bíró bármilyen pótlékára, valamint várakozási illetékre oly módon volt végrehajtás vezethető, hogy a végrehajtást szenvedő részére az összes illetékek kétharmada, de legalább 2000 pengő értetlenül maradjon. E szakasz a végrehajtást szenvedő köztartozásai, a Vn. 9. §. pedig tartási kötelezettségei tekintetében külön megszorító intézkedéseket is tartalmaz. A lakáspénzre vonatkozólag a Vn 6. §-a külön intézkedést ír elő, kimondva azt az elvet, hogy a lakáspénz csakis lakbértartozás fejében vonható végrehajtás alá.

A törvény ezen intézkedése, amellet, hogy rendkívül humanus és a végrehajtást szenvedő köztisztviselő existenciáját nem veszélyezteti, megadja a módot és lehetőséget a hitelezőnek, hogy követelését köztisztviselő adósán akkor is behajthassa, ha annak más lefoglalható vagyona, mint a fizetése nem volna.

Mélyreható változtatást hoznak a végrehajtási jog ezen részének egész rendszerébe az 1918:XXII. t.-c. és az annak alapján kiadott 136.193/1918. P. M. és a 88.505/1924. P. M. sz. rendeletek, melyeknek értelmében az összes állami tisztviselők és nyugdíjasok — akiknek éppen a fentidézett 1918: XXII. t. c. alapján a Pénzintézeti Központ tisztviselői fizetésükre hitelt folyósíthat — fizetésére és fizetés jellegével bíró egyéb járandóságára (a lakbér kivételével) végrehajtás nem vezethető, csak a közszolgálati alkalmazott köztartozásai, valamint feleségét, le- vagy felmentő rokonait illető és törvénytelen gyermeke javára megállapított tartási követelések erejéig. (8. §.)

A Vn. 6. §. 2-ik bekezdésének a lakbérjárandóságra vonatkozó intézkedéseit ezen törvény nem változtatta meg, úgyhogy az előbbi rendelkezések maradtak hatályban. (10. §.)

Az 1918 : XXII. t.-c. nagyon szép gondolatot akart megvalósítani, mert a köztisztviselőket olcsó és gyors hitelhez kívánván juttatni, ezzel a középosztály magvának helyzetén óhajtott javítani. A törvény életbelépte óta elmúlt kilenc esztendő azonban, sajnos, nem váltotta be azokat a reményeket, amelyeket a törvényhez fűztek. A tisztviselők részére igényelt hitel folyósítása nehézkes és körülményes, úgyhogy rendszerint éppen akkor nem tudja az igénylő a kölcsönt azonnal kézhez venni, amikor az sürgősen szükséges volna, és miután a folyósítás sokszor hónapokig elhúzódik, kénytelen — tekintettel arra, hogy komoly pénzintézet semmi esetre sem folyósíthat hitelt valakinek, akinek esetleg egyetlen lefoglalható értékére, a fizetésére nem lehet végrehajtást vezetni — az uzsoráshoz fordulni.

Nagyon helyesnek tartom azt az elvet, hogyha az állam tisztviselőinek a Pénzintézeti Központ útján kölcsönt ad, akkor ezen kölcsön az állam részére biztosítva is legyen s éppen ezért helyes, hogy a köztisztviselő tartozásait egy központi szervnél nyilvántartsák. Azt is helyeslem, hogy a Pénzintézeti Központ által folyósított hitel minden egyéb hitelezőt — persze a tartási igényt támasztó hitelezőket és az adós köztartozásait itt is előnyben részesítve — esetleg már a törvény alapján is megelőzzön, azonban nem tudom megérteni, miért legyen minden hitelező elzárva attól, hogy adósát — aki véletlenül köztisztviselő — végrehajthassa.

A mai állapot, azt hiszem, csak a köztisztviselői kar 5—10 százalékának kedvez, amely azelőtt sem fizette ki adósságát per és végrehajtás nélkül, most pedig egyszerűen nem fizet, mert tudja, hogy nem lehet végrehajtani, és már akkor, amikor hitelbe vásárol vagy valamilyen egyéb adósságot csinál, tudja, hogy rajta tartozása összege behajthatatlan, a másik 90—95% hitelét ezzel szemben határozottan routja.

Meg kell még emlékeznem e helyen arról is, hogy az 1918 : XXII. t.-c. rendelkezésein mostanában törvényhozással is változtatni kívánnak az illetékes tényezők. Az országgyűlés képviselőháza a közelmúltban szavazta meg azt a törvényjavaslatot, mely címe szerint „a közszolgálati alkalmazottak és nyugdíjasok hivatali járandóságait terhelő tarto-

zások rendezéséről és hitelszükségleteiknek kielégítéséről szóló 1918 : XXII. t.-c.-nek, továbbá a fogyasztási szövetkezetek adózásáról szóló rendelkezéseknek kiegészítése tárgyában — intézkedik. Sajnos, az ebben foglalt intézkedések egyáltalában nem járulnak hozzá e kérdés megnyugtató rendezéséhez, mert végrehajtási szempontból mindössze azt a változtatást tartalmazzák, hogy ezentúl azoknak a köztisztviselőknek és nyugdíjasoknak hivatali járandóságát, akik a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezetének tagjai, vagy tagjai lesznek, a fenti cég javára szintén végrehajtási uton igénybe lehet venni. Teljesen érthetetlen, hogy miért szükséges egy magáncéget — mert hiszen a pénzügyminiszter ur csak nemrégiben jelentette ki, hogy a Köztisztviselők Szövetkezete magánvállalkozás és semmi állami szubvencióban sem részesül — törvényhozási uton ily nagymértékű előnyhöz juttatni és a gazdasági élet egy ágára quasi monopóliumot adni néki látszólag minden ellenszolgáltatás nélkül. Nyilvánvaló, hogy a köztisztviselők alimentálása, ruházati és egyéb cikkekkel, valamint tüzelőanyaggal való ellátását más cég a Köztisztviselők Szövetkezetén kívül nem veheti fel üzletei közé, mert míg a Köztisztviselők Szövetkezetét törvény segíti hozzá, hogy köztisztviselő vásárlóival szemben követelését minden rizikó nélkül behajtsa, addig más komoly cég a legtöbb köztisztviselőnek nem is hitelezhet. A helyzet az ideális állapottól, amelytől amugy is messze voltunk, tehát még egy fokkal távolabb tolódott.

Szerény nézetem szerint tehát a kérdés megnyugtató rendezése céljából elsősorban a Vn. 6. §-ának hatályát kellene sürgősen visszaállítani olyanformán, hogy az az 1918 : XXII. t.-c. és az annak alapján kiadott rendeletekkel összhangba hozassék és a Pénzügyügyi Központ által folyósított kölcsönöknek minden hitelezővel szemben elsőbbség biztosíttassék. Ezzel megszűnnének e tekintetben azok az állapotok, amelyek az elmúlt nehéz évek alatt még valahogy megmagyarázhatók voltak, ma azonban szépen javuló viszonyaink között tarthatatlanok. Meg vágyok győződé, hogy az általam ajánlott módosítás a köztisztviselői kar helyzetének javításához, de főként tekintélyének emeléséhez feltétlenül hozzájárulna.

doberdói dr. Breit Zoltán.

Csődmeztámadási perek kritikája.

A háborus és moratóriumos évek okozta közel tíz éves szünetelés után ismét napirendre kerültek a csődnitások és az ezzel kapcsolatos csődmeztámadási perek. Nem időszerűtlen tehát, ha ezen perek jogi természetével és gazdasági hatásával kissé behatóbban foglalkozunk.

A csődmeztámadási per intézménye a klasszikus példája annak, hogy helytelen alkalmazás következtében mennyire eltávolodhatik valamely jogintézmény eredeti céljától és rendeltetésétől.